

Regeringsrätten

Rättsfall

Skatteplikt för fastighet

Fastigheter tillhörande Stiftelsen Gäst-rike—Hälsinge Nations Studentbostäder har inte ansetts undantagna från skatteplikt vid fastighetstaxering, enär stiftelsen icke kunde anses såsom sådan i 53 § 1 mom. vid e) KL avsedd stiftelse som har till huvudsakligt ändamål att lämna understöd för beredande av undervisning eller utbildning, samt de i målet avsedda fastigheterna inte heller på annan grund kunde anses undantagna från skatteplikt. (RR:s utslag den 7/11 1968.)

Hyresbillig bostad—periodiskt understöd

Besvär av F. angående inkomsttaxeringen år 1960. — F., som var gift och bosatt i Jokkmokk var under beskattningsåret anställd vid kraftverksbygge i Messaure. Han hyrde lägenhet på en systems jordbruksfastighet och erlade i hyra 1.000 kr. — PN vägrade F. avdrag för fördyrade levnadskostnader under anställning i Messaure. — Hos KR yrkade F. sådant avdrag med 1.355 kr. TI tillstyrkte avdraget men yrkade kvittningsvis att F. skulle beskattas för periodiskt understöd med 1.213 kr. TI anförde att F. hyrt lägenheten till avsevärt lägre pris än det på orten gällande för jämförlig bostad. Värdet av periodiska understödet kunde beräknas till $(2.213 - 1.000 =) 1.213$ kr. — KR biföll TI:s yrkande. — Hos RR yrkade F. att icke bli beskattad för något periodiskt understöd. — RR biföll yrkandet, enär i målet icke kunde

anses visat, att den mellan F. och hans syster överenskomna hyran avsevärt understigit ortens pris för jämförlig bostad, samt grund följaktligen sänkades för att anse att F. genom hyresförhållandet åtnjutit periodiskt understöd från sin syster. (RR:s utslag den 12/12 1968.)

Anm.: Se även RÅ 1954 not. 1276 och 1959 not. 308 (Skattenytt 1954 sid. 309 och 1959 sid. 320).

Ny vattentäkt i stället för förorenad sådan

Besvär av TI angående lantbrukaren S:s inkomsttaxering år 1962. — L yrkade från sina jordbruksinkomster avdrag med 8.000 kr. för kostnaderna för upptagande av en djupvattenbrunn. L. uppgav bl. a.: Anläggningen hade utförts som ersättning för en sedan många år använd vattentäkt från Silletorpsån. Denna anläggning hade blivit obrukbar i samband med att Rödeby kommun medgivit rätt att utsläppa kloakvatten i ån. Prov tagna under en lång följd av år hade tydligen visat vattnets gradvisa förskämning på grund av utsläppet och under år 1960 hade nyttjandet av den gamla anläggningen upphört. Denna hade varit i bruk sedan år 1910 och var fortfarande i gott skick. Söderbygdens Vattendomstol hade utdömt full ersättning till den nya anläggningen, vilket visade, att det inte var fråga om förbättring. — PN vägrade, men KR medgav avdraget.

RR yttrade: Anläggandet av den nya vattentäkten är att anse som en åtgärd för återställande av fastighetens vattenförsörjning men innefattar tillika en viss standardförbättring jämfört med tidigare rådande förhållanden. Med hänsyn till omständigheterna får anses, att av den uppgivna kostnaden 8.000 kr. hälften belöper på standardförbättrande åtgärder och att således kostnaden icke är avdragsgill till högre belopp än 4.000 kr. (RR:s utslag den 11/12 1968.)

Utbyte av veranda

Besvär av TI angående målaren M:s inkomsttaxering år 1965. — Vid beräkning av underskott på en hyresfastighet (med taxeringsvärde av 25.000 kr.) yrkade M. avdrag för reparations- och underhållskostnader med 1.961 kr. En gammal veranda var utsliten och M. som själv utfört arbeten på fastigheten yrkade avdrag med den beräknade kostnaden för en ny veranda i samma skick som den gamla. — PN ansåg att de av M. utförda arbetena i huvudsak syntes hänförliga till nybyggnad och vägrade avdrag.

KR yttrade: Veranda får anses höra till sådana delar av byggnad som erfarenhetsmässigt icke håller lika länge som byggnad i övrigt utan normalt måste ersättas en eller flera gånger under byggnads bestånd. M. får därför anses berättigad till avdrag för vad det skulle ha kostat att uppföra en ny veranda, likvärdig med den gamla. Det av M. yrkade avdraget kan icke antagas överstiga denna kostnad.

RR: ej ändring. (RR:s utslag den 27/11 1968.)

Kreditivavgifter

Besvär av direktören W. angående in-

komsttaxering år 1961. — Från inkomst av kapital yrkade W. avdrag med – förutom ränta å byggnadskreditiv — 21.000 kr. för kreditivavgifter, avseende nybyggnad på annan fastighet. — PN vägrade avdraget, enär kreditivavgifterna var att hänföra till byggnadskostnader, för vilka avdrag ej kunde medgivas. Hos KR anförde W. att frågan om kreditivavgifterna var av finansiell karaktär och rimligen inte kunde ha något samband med den nyuppförda tillgångens materiella värde. Detta värde måste vara oberoende av formen för finansieringen. TI bestred bifall: Rättsfallet RÅ 1951 not. 938 (som avsåg rkeditavgift för byggnadsföretag som inte blev av) utvisade, att byggnadskreditivavgift inte är att jämställa med ränta. I annat fall skulle avdrag ha medgivits, oavsett det förhållandet att kreditivet icke till någon del blev utnyttjat.

KR yttrade bl. a.: Då ifrågavarande avgifter får anses hänförliga till kostnader för nybyggnad, kan de icke anses utgöra avdragsgill omkostnad i förvärvskällan annan fastighet. KR fann vidare, att avdraget icke kunde hänföras till någon av inkomstkällorna kapital eller rörelse.

Hos RR anförde W. att någon begränsning i avdragsrätten för räntor och därmed jämförbara avgifter inte förelåg. Denna uppfattning styrktes av RR:s avgörande i RÅ 1967 ref. 54 (Skattenytt 1968 sid. 220), i vilket fall avdrag medgavs för räntor, oaktat de helt eller delvis hänförde sig till lån för uppförande av byggnad. — RR yttrade bl. a.: Enligt 25 § 1 mom. KL får W. anses berättigad att vid beräkning av underskott å fastigheten avdraga kreditivavgifter med 21.000 kr. (RR:s utslag den 3/12 1968.)

Anm.: Se även RÅ 1967 not. 1898 (Skattenytt 1968 sid. 276) där byggnadskreditivränta vid villaköp ansågs ingå i produktionskostnaderna för bostadshuset och därför utgöra del av köpeskillingen för huset. Den skattskyldige var inte låntagare.

Inteckningskostnader vid villaförvärv

Besvär av H. angående inkomsttaxering år 1966. — H., som redovisat underskott enligt schablonmetoden på en villafastighet som han haft sedan den 1/6 1965, hade från uppgiven intäkt yrkat avdrag för ränta på lånat, i fastigheten nedlagt kapital med 11.623 kr. samt extra avdrag med 116 kr. — TN följde deklARATIONEN. — Hos PN yrkade H., att dessutom få avdrag för inteckningskostnader med 985 kr.

PN ogillade H:s talan, enär berörda kostnader för uttagande av inteckningar icke var av beskaffenhet att enligt gällande regler för taxering av enfamiljs- och tvåfamiljsfastigheter kunna hänföras till sådana avdragsgilla kostnader, som omförmäldes i 25 § 3 mom. KL.

Hos KR anförde H. bl. a.: Uttagandet av inteckningarna hade skett i samband med förvärvet av fastigheten och var nödvändigt för att få lån i fastigheten. Inteckningskostnaderna syntes därför kunna jämsställas med räntekostnader. KR och RR: ej ändring. (RR:s utslag den 10/12 1968.)

Anm.: Som framgår av artiklar i bl. a. Skattenytt 1959 sid. 41 och 381 samt 1961 sid. 393 (Bylän) har skilda uppfattningar rått om inteckningskostnadernas karaktär av kapitalanskaffningskostnader eller löpande räntekostnader i olika fall. Se t. ex. RÅ 1958 not. 2427 (Skat-

tenytt 1959 sid. 151), där avdrag medgavs för inteckningskostnader i samband med förvärv av jordbruksfastighet. Inteckningskostnaden anses alltså avdragsgill såsom kapitalanskaffningskostnad, 20 § KL. Eftersom den inte likställs med ränta är den däremot inte avdragsgill vid inkomstberäkning enligt villaschablonen.

Fråga om skuldavdrag för lotterimedel som uppburits men inte utdelats för vissa ändamål

Besvär av TI angående Folkparkernas Centralorganisations förmögenhetstaxering år 1960. — Organisationen anordnade årligen ett varulotteri, vars behållning enligt Kungl. Maj:ts tillstånd skulle användas för lån eller understöd åt de ekonomiskt sämst ställda folkparkerna m. m. I sin balansräkning den 31/12 1959 redovisades en skuldpost på 143.190 kr. som hänförde sig till varulotteriet och som avsåg lotterimedel som ännu inte disponerats för sitt ändamål. Organisationen yrkade vid förmögenhetstaxeringen avdrag för detta belopp. — PN vägrade men KR medgav avdrag. På talan av TI vägrade RR avdrag, enär någon organisationens skuld inte förelåg innan understöd beviljats. (RR:s utslag den 10/12 1968.)

Avskrivning av kommuns fordran på köpeskilling — skattepliktig inkomst?

Besvär av AB Norrlands Tunnindustri angående inkomsttaxering år 1961. — Bolaget hade av kommunen B. förvärvat vissa fastighetsdelar, omfattande fabrik med personalbostäder, mot köpeskilling att erläggas genom revers. Bolaget hade därvid åtagit sig att årligen sysselsätta visst antal anställda i rörelsen. I gengäld skulle kommunen efter fjärde verksam-

hetsårets utgång och därefter vid varje års utgång under 15 år avskriva en så stor del av bolagets skuld till kommunen att skulden efter den sammanlagda tidsperiodens utgång var helt avskriven. Vid årsskiftet 1960/61 avskrev kommunen två årsbelopp. — Hos PN yrkade TI att bolaget skulle beskattas härför. — PN ogillade yrkandet enär beloppet icke kunde anses ha varit avsett att täcka bolagets kostnader för driften.

KR yttrade: Ifrågavarande av B. kommun gjorda avskrivning å kommunens fordran å bolaget får med avseende å omständigheterna i målet anses innebära lämnande av bidrag från kommunen till bolaget i och för den av bolaget bedrivna rörelsen. Med hänsyn till de förutsättningar, under vilka bidraget utgått, utgör detta skattepliktig intäkt i den av bolaget bedrivna rörelsen.

RR: ej ändring. (RR:s utslag den 7/1 1969.)

Kostnad för arbetsrum

Besvär av lektorn N. angående inkomsttaxering år 1963. — N. bodde med hustru och två små barn i hustruns tjänstebostad om tre rum i en daghemsfastighet, där hon var daghemsföreståndarinna. Samtidigt hyrde N. en enrumslägenhet på annat håll i samma stad. Denna lägenhet användes av N. som arbetsrum och N. yrkade avdrag för kostnaden härför med 1.084 kr. — TN vägrade avdrag. — Hos PN framhöll N. bl. a. att han såsom språklärare var beroende av möjligheten att ostört förbereda lektioner, rätta skrivingar m. m. Då han inte kunnat arbeta ostört i bostaden i daghemsfastigheten på grund av oljud och buller från daghemmet och på grund av trångboddhe-

ten i bostaden, hade han nödgats använda den andra lägenheten som arbetsrum. — PN och KR: ej ändring.

RR medgav avdraget och yttrade: Utredningen i målet ger vid handen, att lägenheten vid K-vägen under beskattningsåret huvudsakligen använts såsom arbetsrum för N., som icke haft tillgång till erforderligt arbetsrum på de läroanstalter vid vilka han tjänstgjort. Med hänsyn härtill får N:s kostnader för lägenheten anses utgöra för honom avdragsgill kostnad för fullgörande av tjänst. (RR:s utslag den 26/11 1968.)

Flyttningskostnader

Besvär av handelsresanden I. angående inkomsttaxering år 1960. — Sedan det företag i K. hos vilket I. varit anställd under mer än 20 år under 1957 sålts till ett annat företag, hade I. haft tillfällig anställning hos det senare företaget t. o. m. den 15/0 1958 i K. Sedan I. varit utan anställning hade han den 1/2 1959 fått fast anställning hos samma företag med placering i O. — I. yrkade avdrag för kostnader för flyttning från K. till O. med 332 kr. och framhöll att förflyttningen orsakats av förhållanden över vilka han ej kunnat råda. — TN och PN vägrade avdrag. — KR: ej ändring, då flyttningskostnaderna berott på att I. fått ny anställning. — I besvär till RR bestred I. att anställningen i O. skulle betecknas som ny, då han vid företagssammanslagningen omedelbart fått anställning i det övertagande företaget. Denna anställning hade pågått till den 15/9 1958, när han friställts på grund av platsbrist till den 1/2 1959, då han utan ansökan erbjöds förflyttning till O-kontoret. — RR medgav avdrag. (RR:s utslag den 7/1 1969.)

Nedsatt skatteförmåga

Besvär av kontorsbiträdet fru L. angående inkomsttaxering år 1965. — Hon hade haft inkomst av tjänst med 10.600 kr. och hennes man med 20.600 kr. En dotter avled den 7/11 1964 efter att ha varit sjuk från den 5/4 1964. Dottern hade vårdats på Karolinska sjukhuset den 9/7—7/11 1964. L. yrkade extra avdrag med 1.515 kr., avseende 5 resor Linköping—Stockholm 255 kr. och löneavdrag för 36 dagar à 33:35 = 1.260 kr., då hon vistats hos dottern i Stockholm. Mannen yrkade avdrag för 6 resor, 306 kr. — TN vägrade båda makarna avdrag med hänsyn till inkomsterna. — Hos PN uppgav L. att de verkliga kostnaderna — förutom begravningskostnaderna — i samband med dotterns sjukdom och död uppskattningsvis varit dubbelt så stora, som de yrkade avdragen. Avdrag hade icke yrkats för uppkomna kostnader för logi, resor till och från sjukhuset samt extra kostnader för måltider under de fyra månader makarna måst tillbringa i Stockholm. En av makarna hade alltid vistats i Stockholm under tiden den 9/7—7/11 1964. — Ti framhöll, att endast (255+306=) 561 kr. av de till 1.821 kr. uppgivna kostnaderna utgjort faktiska utlägg. — PN och KR: ej ändring.

RR yttrade: Av handlingarna i målet framgår, att makarnas kostnader i samband med dotterns sjukdom och vård på Karolinska sjukhuset utöver de angivna kostnaderna för tågbiljetter innefattat betydande utgifter för vistelser i Stockholm under juli—november 1964. Med hänsyn härtill finner RR att, även om makarnas sammanlagda bruttoinkomster överstigit 30.000 kr., fog före-

ligger för medgivande av extra avdrag för nedsatt skatteförmåga med ett såsom skäligt ansett belopp av 1.000 kr. vid vardera taxeringen. (RR:s utslag den 28/11 1968.)

Installationsföretags nedskrivning av pågående arbeten och reservering för förlustrisker

Besvär av AB L. Elektriska Byrå angående inkomsttaxering år 1963. — Vid beräkning av sin rörelseinkomst hade bolaget nedskrivit värdet av ”pågående arbeten och anläggningar” med 134.460 kr.

RR yttrade: I fråga om posten pågående arbeten och anläggningar äger bolaget tillgodoräkna sig nedskrivning enligt de för värdering av varulager gällande reglerna endast i den mån nämnda post avser material som icke infogats i beställaren tillhörig fastighet. Bolaget har icke i nu nämnt hänseende visat sig berättigat till större nedskrivning än av KR och PN medgivna 30.000 kr. — Till den del posten pågående arbeten och anläggningar icke avser material som nyss sagts får bolaget anses berättigat till reservering för förlustrisker med belopp som på sätt kammarrätten funnit skäliggen kan beräknad till 36.750 kr. (RR:s utslag den 5/11 1968.)

Anm.: Angående frågan om avdrag för avsättningar till garantifonder o. d., se Skattenytt 1969 sid. 73 (af Klercker).

Kapitalplaceringsaktier?

A. Besvär av TI angående AB Transmarins inkomsttaxering år 1964. — TN beskattade inte bolaget för utdelning om 95.130 kr. på aktier i Svenska Cellulosa

AB. Häröver klagade TI hos PN. TI ansåg att bolagets uppfattning att förvärvet av aktierna, som understeg en procent av Cellulosabolagets hela aktiekapital, varit betingat av Transmarins rörelse för främjande av transporter för Cellulosabolaget, inte kunde godtas. Transmarin invände, att innehavet av aktierna utgjorde ett led i Transmarins strävanden att knyta sig närmare Cellulosabolaget. Nästan hela detta bolags årsexport av pappersmassa till Englands västkust skeppades med Transmarins fartyg. Transmarin ägde tillsammans med bolagets huvudaktieägare omkring 30.000 aktier i Cellulosabolaget med ett nominellt värde av 3.000.000 kr. Då Cellulosabolagets aktier, sånär som på en stor aktiepost som innehades av ett investmentbolag, var mycket spridda, var Transmarin och dess huvudaktieägares aktiepost så stor att hänsyn därtill togs vid Transmarins förhandlingar med Cellulosabolaget. — PN lämnade TI:s talan utan bifall och yttrade: Vad i målet framkommit fick anses utvisa att Transmarins förvärv av aktierna i Cellulosabolaget kunde antagas ha betingats av bolagets rörelse. Härvid var att beakta bland annat bolagets

tämligen ensidiga inriktning på förvärv av aktier i Cellulosabolaget samt bolagets affärsförbindelser med Cellulosabolaget. — KR och RR: ej ändring. (RR:s utslag den 5/11 1968.)..

B. Besvär av Kalmar Läns Slakterier Ek. förening angående inkomsttaxering år 1963. — Slakteriföreningen ansågs av PN och KR skattskyldig för utdelning på aktier i Jordbrukets Bank. Aktierna i banken fördelade sig på A- och B-aktier, av vilka de förra ägdes av vissa jordbrukare och de senare till 60 % av ekonomiska föreningar inom jordbruket, till 25 % av försäkringsbolag, branschförbund och andra juridiska personer, verksamma för och inom jordbruksnäringen samt till återstående delen av enskilda jordbrukare.

RR undanröjde beskattningen, enär föreningen fick anses ha gjort sannolikt, att dess förvärv av aktier i Jordbrukets Bank betingats av den jordbrukskooperativa rörelse inom vilken föreningen och banken är verksamma och aktierna förty icke kunde anses förvärvade i kapitalplaceringssyfte. (RR:s utslag den 7/1 1969.)

1/2 0/25